

Nr 56.

Ankom till riksdagens kansli den 6 maj 1920 kl. 6 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i gällande bestämmelser om pensionering av icke ordinarie personal vid statens järnvägar, telegrafverket och statens vattenfallsverk.

I en till riksdagen avlåten, till bankoutskottet hänvisad proposition, nr 261, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för den 12 mars 1920, föreslagit riksdagen medgiva, att kungörelser angående ändrad lydelse i vissa delar av reglementena den 29 juni 1917 för statens järnvägars pensionskassa för pensionering av icke ordinarie personal, för telegrafverkets pensionskassa för pensionering av verkstads-, förråds- och linjearbetare samt för statens vattenfallsverks pensionskassa för pensionering av icke ordinarie personal må av Kungl. Maj:t utfärdas i huvudsaklig överensstämmelse med bifogade förslag till kungörelser i sådant avseende.

Berörda förslag äro av följande lydelse:

Förslag

till

Kungörelse

angående ändrad lydelse av §§ 5, 6, 13, 14 och 17 i reglementet för statens järnvägars pensionskassa för pensionering av icke ordinarie personal den 29 juni 1917.

Härigenom förordnas, att §§ 5, 6, 13, 14 och 17 i reglementet för statens järnvägars pensionskassa för pensionering av icke ordinarie personal

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 8 saml. 41 häft. (Nr 56.)

den 29 juni 1917 skola — §§ 5 och 6 i nedan angivna delar — hava följande ändrade lydelse:

§ 5.

Såsom underlag för bestämmande av pensionsbelopp (pensionsunderlag) skall tjäna:

a) för extra ordinarie tjänsteman vid statens trafikerade järnvägar med månadsavlöning

66²/₃ procent av avlöningen för år;

b) för tjänsteman vid statens järnvägsbyggnader

66²/₃ procent av avlöningen för år, dock högst det belopp, som utgör pensionsunderlag för den ordinarie befattning, vilken enligt järnvägsstyrelsens beprövande närmast motsvarar tjänstemannens befattning;

c) för befattningshavare — — — timlönen.

§ 6.

Vid beräkning av avlöning enligt dessa bestämmelser skall läggas till grund:

för extra ordinarie tjänstemän av lägre grad med månadsavlöning den månadsavlöning, som jämlikt av järnvägsstyrelsen fastställda allmänna grunder är bestämd för den kategori av tjänstemän, vartill vederbörande hör, med iakttagande att han alltid skall anses placerad å ortsgrupp A enligt de i 8 och 9 §§ i avlöningsreglementet för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk den 19 juni 1919 angivna grunder samt att övertidsersättning o. d. härvid icke medräknas;

för befattningshavare — — — dagavlöning.

För extra — — — järnvägar.

§ 13.

Pension enligt § 10 a) utgår med belopp, som utgör det enligt § 12 beräknade procenttal, dock minst 66²/₃ % av medeltalet av de högsta pensionsunderlag, som varit för delägaren gällande under vart och ett av de senaste fem åren eller den kortare tid, han varit delägare i kassan. Dock skall pensionen utgå med hela detta medeltal, därest de förhållanden, som grundlagt rätten till pension, omöjliggöra för delägaren att vidare bidra till sin försörjning.

§ 14.

Pension enligt § 10 b) utgår med belopp, som utgör det enligt § 12 beräknade procenttal av medeltalet av de högsta pensionsunderlag, som varit för delägaren gällande under vart och ett av de senaste fem tjänståren. Dock skall pensionen utgå med minst $66\frac{2}{3}$ % av detta medeltal, därest de förhållanden, som grundlagt rätten till pension, omöjliggöra för delägaren att vidare bidra till sin försörjning.

§ 17.

Om den, som är berättigad till pension enligt detta reglemente, tillika är berättigad till pension från pensionsförsäkringsfonden på grund av inbetalning till pensionsstyrelsen jämlikt föreskrift i detta reglemente eller lagen angående rätt till tjänstepension för ordinarie tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk, räknas sistnämnda pension såsom del av den honom enligt detta reglemente tillkommande pension, vilken alltså skall minskas med det pensionsbelopp, som pensionstagaren sålunda äger utbetomma från pensionsförsäkringsfonden.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1920.

Förslag

till

Kungörelse

angående ändrad lydelse av § 17 i reglementet för telegrafverkets pensionskassa för pensionering av verkstads-, förråds- och linjearbetare den 29 juni 1917.

Härigenom förordnas, att § 17 i reglementet för telegrafverkets pensionskassa för pensionering av verkstads-, förråds- och linjearbetare den 29 juni 1917 skall hava följande lydelse:

Om den, som är berättigad till pension enligt detta reglemente, tillika är berättigad till pension från pensionsförsäkringsfonden på grund av inbetalning till pensionsstyrelsen jämlikt föreskrift i detta reglemente eller lagen angående rätt till tjänstepension för ordinarie tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk, räknas sistnämnda pension såsom del av den honom enligt detta reglemente tillkommande pension, vilken alltså skall minskas med det pensionsbelopp, som pensionstagaren sålunda äger utbekomma från pensionsförsäkringsfonden.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1920.

Förslag

till

Kungörelse

angående ändrad lydelse av §§ 1, 3, 4, 5, 7 och 17 i reglementet för statens vattenfallsverks pensionskassa för pensionering av icke ordinarie personal den 29 juni 1917.

Häriigenom förordnas, att §§ 1, 3, 4, 5, 7 och 17 i reglementet för statens vattenfallsverks pensionskassa för pensionering av icke ordinarie personal den 29 juni 1917 skola — §§ 5 och 7 i nedan angivna delar — hava följande ändrade lydelse:

§ 1.

Statens vattenfallsverks pensionskassa för pensionering av icke ordinarie personal har till ändamål att, på sätt i detta reglemente närmare anges, bereda pension åt viss icke ordinarie personal vid statens vattenfallsverk.

§ 3.

Skyldig att inträda såsom delägare i pensionskassan är med den begränsning, som i § 4 stadgas, befattningshavare, som, utan att bekläda

ordinarie befattning vid statens vattenfallsverk eller annat statens verk eller inrättning, innehar anställning vid statens vattenfallsverk såsom

- a) extra tjänsteman;
- b) extra ordinarie tjänsteman;
- c) drift- och underhållsarbetare med stadigvarande anställning.

§ 4.

Inträdet i pensionskassan räknas från och med den dag, då befattningshavare tillträtt sådan anställning, som i § 3 sägs, om han då fyllt 18 år, men eljest från och med den dag, då han uppnått nämnda ålder.

Befattningshavare, som vunnit inträde i pensionskassan, skall erhålla bevis om sitt delägarskap i densamma.

§ 5.

Såsom underlag för bestämmande av pensionsbelopp (pensionsunderlag) skall tjäna:

- a) för extra tjänsteman vid statens vattenfallsverk $\frac{2}{3}$ av avlöningen för år;
- b) för extra ordinarie tjänsteman vid statens vattenfallsverk $\frac{2}{3}$ av avlöningen för år, dock högst det belopp, som utgör pensionsunderlag för den ordinarie befattning, vilken enligt vattenfallsstyrelsens beprövande närmast motsvarar tjänstemannens befattning;
- c) för övriga — — — — — timlönen.
Vid beräkning — — — — — daglönen.

§ 7.

1. Delägare, som innehar anställning såsom extra tjänsteman vid statens vattenfallsverk, skall från och med den dag, då han fyller 30 år, erlägga en årsavgift av viss procent av för honom gällande pensionsunderlag. Denna avgift — — — — — 6,5 % därav.

2. Delägare, som innehar anställning såsom extra ordinarie tjänsteman vid statens vattenfallsverk, skall från och med tillträdet till sådan anställning erlägga en årsavgift av viss procent av för honom gällande pensionsunderlag. Denna avgift — — — — — mom. 1.

3. Delägare, som — — — — — 60.

4. För del — — — — — månad.

§ 17.

Om den, som är berättigad till pension enligt detta reglemente, tillika är berättigad till pension från pensionsförsäkringsfonden på grund av inbetalning till pensionsstyrelsen jämlikt föreskrift i detta reglemente eller lagen angående rätt till tjänstepension för ordinarie tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk, räknas sistnämnda pension såsom del av den honom enligt detta reglemente tillkommande pension, vilken alltså skall minskas med det pensionsbelopp, som pensionstagaren sålunda äger utbekomma från pensionsförsäkringsfonden.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1920, därvid skola gälla följande

Övergångsbestämmelser.

A. I fråga om delägare, som innehaft i § 5 omförmäld befattning före den 1 juli 1920 och som samma dag inträtt i pensionskassan, gälla följande bestämmelser:

1) *Arsavgiften* för befattningshavare, som avses i § 5 a) och b), beräknas enligt bestämmelserna i § 7, om tjänstemannens ålder den 1 juli 1920 är mindre än 35 år. Är sådan befattningshavares ålder 35—39 år, höjes den enligt dessa bestämmelser beräknade årsavgiften med 1 % av pensionsunderlaget, och är åldern mer än 39 år, höjes årsavgiften med 2 % av pensionsunderlaget.

Grundavgiften för befattningshavare med dag- eller timavlöning beräknas efter den timlön, som tillkommer honom den 1 juli 1920, och utgör den mångfald av denna timlön, som angives i nedanstående tabell:

Befattningshavares ålder den 1/7 1920.	Mångfald.
Mindre än 30 år	7
30—34 år	8
35—39 år	9
mer än 39 år	10

2) Vid bestämmande av *tilläggsavgift* räknas endast tjänstår, som intjänats efter den 1 juli 1920.

3) Vid bestämmande av statspension räknas alla de tjänstår, delägaren intjänat såsom innehavare av befattning, som i § 5 sägs, eller motsvarande befattning hos Trollhätte kanal- och vattenverk, Nya Trollhätte kanalbolag eller Södertälje kanal- och slussverksaktiebolag. Vid bestämmande av avgiftspension räknas endast tjänstår, som intjänats efter den 1 juli 1920, dock att avgiftspension för den, som vid sin pensionering uppnått den i § 10 c) stadgade levnadsålder eller räknar 35 tjänstår, icke må understiga den avgiftspension, som enligt § 12 motsvarar 10 tjänstår och medeltalet av den avlöning, efter vilken befattningshavarens avgift under de sista fem åren beräknats eller skolat beräknas, därest ifrågakarande reglemente varit gällande.

B. Arbetare, som är delägare i pensionskassan den 30 juni 1920 och som icke innehar sådan anställning, som i § 3 c) sägs, äger rätt att kvarstå som delägare i pensionskassan på förut gällande villkor, därest han till vederbörande befäl anmäler sin önskan därom före den 1 september 1920. Om han då icke gjort sådan anmälan, skall pensionskassan, för beredande åt honom av pension jämlikt lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring, till pensionsstyrelsen inbetala kapitalvärdet av de utav honom till pensionskassan erlagda avgifterna.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1920.

Till åberopade statsrådsprotokollet har departementschefen erinrat, hurusom Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 12 mars 1920 avlåten proposition föreslagit riksdagen att antaga vid densamma fogat förslag till ny gemensam pensionslag för ordinarie tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk, vilket förslag vore avfattat i huvudsaklig överensstämmelse med ett av kommunikationsverkens lönekommitté den 29 januari 1920 avgivet betänkande i ämnet och grundat på nya principer, i väsentliga delar avvikande från dem, som nu gälla för tjänstemannapensioneringen vid dessa verk. *Utskottet.*

I förenämnda betänkande hade kommittén ifrågasatt, huruvida ej, därest kommitténs förslag skulle vinna godkännande, gällande reglementen för kassor för pensionering av icke ordinarie personal vid telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk borde undergå revision för att bringas i närmare överensstämmelse med den nu ifrågasatta pensionslagen

för de ordinarie tjänstemännen vid, bland annat, nämnda verk. De ändringar, som för detta ändamål behövde vidtagas i förenämnda tre pensionsreglementen, vore emellertid i allmänhet av sådan beskaffenhet, att ytterligare utredning påfordrades, innan förslag kunde framläggas i ämnet. Departementschefen hade fördenskull för avsikt att inom den närmaste tiden tillstyrka Kungl. Maj:t att uppdraga åt kommunikationsverkens lönekommitté eller särskilda sakkunniga att verkställa berörda utredning samt avgiva förslag till nya pensionsbestämmelser för icke ordinarie personal vid kommunikationsverken m. m., och vore det departementschefens förhoppning, att arbetet i denna del skulle kunna bedrivas så, att förslag i ämnet kunde föreläggas 1921 års riksdag.

Emellertid hade såväl järnvägsstyrelsen som vattenfallsstyrelsen i särskilda skrivelser hemställt om sådana ändringar i pensionsreglementena för icke ordinarie personal, som bleve nödvändiga genom ikraftträdandet av det nya avlöningsreglementet för kommunikationsverken eller, vad särskilt statens vattenfallsverk beträffa genom de ändrade organisationsförhållanden, som äro avsedda och delvis redan beslutade att träda i kraft den 1 juli 1920. De härigenom påkallade ändringarna i dessa pensionsreglementen ansåge departementschefen böra underställas innevarande års riksdag. I samband härmed borde redan nu vissa smärre, av pensionsförslaget betingade jämkningar göras i reglementena.

Därjämte hade vattenfallsstyrelsen föreslagit viss omläggning av pensioneringssystemet för de arbetare vid statens vattenfallsverk, som icke vore anställda vid byggnadsavdelningen. Denna framställning funne departementschefen böra föranleda, att motsvarande pensionsreglementes tillämplighet på arbetare vid statens vattenfallsverk i viss mån inskränktes och att förslag till härför erforderlig författningsändring jämväl underställdes denna riksdag.

I fråga om den rörande förslagens detaljer lämnade utredningen tillåter sig utskottet att hänvisa till propositionen.

Såsom departementschefen erinrat, har Kungl. Maj:t i en den 12 mars 1920 avlåten proposition (nr 313) föreslagit riksdagen antaga vid densamma fogat förslag till lag angående rätt till tjänstepension för ordinarie tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk m. m. Detta förslag har av utskottet i annat utlåtande denna dag blivit i huvudsak tillstyrkt. Förevarande förslag angående vissa ändringar i gällande bestämmelser om pensionering av icke ordinarie personal vid statens järnvägar, telegrafverket och statens vattenfallsverk avser, såsom ovan berörts, huvudsakligen ändring av sådana

föreskrifter uti här ifrågavarande reglementen, som bleve stridande mot det nya avlöningsreglementet för kommunikationsverken eller mot vissa ändrade organisationsbestämmelser för statens vattenfallsverk, ävensom — i avvaktan på utredning rörande nya pensionsbestämmelser för icke ordinarie personal vid kommunikationsverken m. m. — vidtagande av vissa smärre av den föreslagna pensionslagen betingade jämkningar i reglementena. Därjämte föreslås erforderliga författningsändringar för genomförande av viss omläggning utav pensionssystemet för de arbetare vid vattenfallsverket, som icke äro anställda vid byggnadsavdelningen.

Utskottet har vid granskning av de föreliggande förslagen icke funnit anledning till erinran mot desamma, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må medgiva, att kungörelser angående ändrad lydelse i vissa delar av reglementena den 29 juni 1917 för statens järnvägars pensionskassa för pensionering av icke ordinarie personal, för telegrafverkets pensionskassa för pensionering av verkstads-, förråds- och linjearbetare samt för statens vattenfallsverks pensionskassa för pensionering av icke ordinarie personal må av Kungl. Maj:t utfärdas i huvudsaklig överensstämmelse med vid ifrågavarande proposition fogade förslag till kungörelser i sådant avseende.

Stockholm den 6 maj 1920.

På bankoutskottets vägnar:

MALTE SOMMELIUS.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit: av första kammaren: herrar *Lindley, Öhngren, Rosling, Enhörning, Söderbom, Svenson* i Eskhult och *Malmberg* samt av andra kammaren: herrar *Jonsson* i Gumboda, *Borg, Sommelius, Edbom, Wikström, Borggren, Bäcklund* och *Lindvall*.